

**Методичні рекомендації щодо
проведення обласних природоохоронних акцій «День Землі»,
«День Довкілля»**

Масові природоохоронні заходи з нагоди Міжнародного Дня Землі та Всесвітнього Дня Довкілля проводяться з метою покращення екологічної ситуації, виховання у школярів дбайливого ставлення до довкілля, активізації трудової діяльності учнівської молоді, покращення зовнішнього озеленення закладів освіти. Традиційно заходи до Міжнародного Дня Землі проводяться щороку 22 квітня, а до Всесвітнього Дня Довкілля – 5 червня.

Закладам загальної середньої та позашкільної освіти для організації та проведення масових природоохоронних акцій рекомендуємо:

- ознайомити учнівську молодь з історією виникнення традицій відзначення Міжнародного Дня Землі та Всесвітнього Дня Довкілля в країнах світу;
- провести ряд заходів з благоустрою, впорядкування, прибирання та озеленення території, під час яких насаджувати нові дерева, кущі, квіти;
- залучити до проведення заходів виступи агітбригад, екотеатрів з метою організації агітаційної еколого-просвітницької роботи;
- перевірити стан пришкільних ділянок: організувати поповнення видового складу рослин шляхом залучення спонсорів чи взаємного обміну між закладами освіти;
- виготовити своїми руками та встановити нові шпаківні, синичники, дуплянки;
- закласти плодові сади; лісорозсадники, шкільки;
- результати участі в Акціях висвітлювати у засобах масової інформації;
- суворо дотримуватись режиму навантажень та відпочинку, правил користування садово-городнім інвентарем, колючо-ріжучими предметами та інструментами.

З метою закріплення отриманих практичних знань та вмінь пропонуємо проведення вікторин, екобумерангів тощо.

Спільними діями ми можемо не лише зробити наші подвір'я, вулиці чистішими, але й власним прикладом показати, що підтримувати чистоту і дбати про навколишнє природне середовище повинен кожен.

Сторінками історії

Міжнародний День Землі – щорічно 22 квітня люди по всій планеті відзначають День Землі. Цей день став загальнолюдським символічним святом любові та турботи за наш спільний дім. Саме 22 квітня в різних куточках земної кулі небайдужі до екологічних проблем люди проводять різні яскраві і в той же час корисні заходи, спрямовані на те, щоб у світі стало більше чистоти і відповідальності.

Засновником Дня Землі вважається Джон Стерлінг Мортон, який запропонував у 1872 році призначити щорічний день, присвячений озелененню навколишньої території. Свято – День Дерева було офіційно оголошено в 1882 році урядом штату Небраска. Через 100 років у 1970 році День Дерева був перейменований у День Землі і став проводитися по всій території США. У цей день 22 квітня 1970 року в Нью-Йорку (США) студенти, школярі та їхні викладачі, вперше організували проведення національного свята – Дня Землі. Його учасники запропонували звичайним пересічним американцям звернути увагу на екологічні проблеми сьогодення і спробувати спільними зусиллями берегти зелену планету. Вже через рік у США було створено державне агентство з охорони навколишнього середовища, яке сьогодні діє досить активно і має тісні контакти з державними структурами багатьох країн, в тому числі і в Україні.

Міжнародним свято було оголошено в 1990 році. За ініціативою американських природоохоронців зі Стенфордського університету 90-ті роки було проголошено Десятиліттям навколишнього середовища. Ця акція отримала підтримку в більш ніж 120 країнах світу, а понад 40 країн об'єднали свої зусилля для проведення кампанії із збереження біологічного різноманіття. У цей день кожен мешканець планети може зробити свій маленький внесок у справу захисту довкілля: очистити від сміття прилеглу територію, висадити хоча б одне дерево, відмовитися, хоча б на день, від користування автомобілем.

Саме тоді про День Землі вперше почули і в Україні. І тільки через 2 роки День Землі став відзначатися в Україні як день захисту природи, день акцій з метою залучення уваги громадськості до проблем нашої планети.

У День Землі в різних країнах за традицією звучить Дзвін Миру, закликаючи людей Землі відчути всепланетну спільність і докласти зусиль для захисту миру на планеті та збереження краси нашого спільного дому. Дзвін Миру – символ спокою, мирного життя та дружби, вічного братерства й солідарності народів. І в той же час – це заклик до дії в ім'я збереження миру й життя на Землі, збереження Людини і Культури. Перший Дзвін Миру був встановлений в штаб-квартирі ООН в Нью-Йорку в 1954 р. Він відлитий з монет, які пожертвували діти всіх континентів і є символом глобальної

солідарності людей Землі. В нього також вплавлені ордени і медалі, інші почесні відзнаки людей багатьох країн. Напис на Дзвоні говорить: «Хай буде спільний мир у всьому світі».

День Землі, або, як його ще називають, День Матері-Землі, покликаний нагадати кожному з нас, що Земля та її екосистеми - це наш спільний дім, який забезпечує нам життя, привернути увагу суспільства і кожної людини до проблем планети і навколишнього середовища. Нагадати, що кожен з нас повинен в міру своїх сил і можливостей зберігати наш спільний дім. У цей день світова спільнота підтверджує свої зобов'язання, прийняті на Конференції ООН з навколишнього середовища і розвитку в Ріо-де-Жанейро в 1992 році.

У цей день прийнято брати участь у благоустрої та озелененні своїх дворів і вулиць. У деяких великих містах на жвавих вулицях в День Землі перекидають рух, щоб зменшити шкідливі викиди в атмосферу.

Всесвітній День Довкілля – щороку 5 червня світова громадськість відзначає Всесвітній день навколишнього середовища (World Environment Day). Головна мета свята – стимулювати активну діяльність світового співтовариства, спрямовану на збереження балансу в природі та навколишньому середовищі.

Вибір цієї дати обґрунтовано тим, що саме в цей день відкрилася Конференція ООН із проблем навколишнього середовища (Стокгольм, 1972), за результатами якої створено Програму ООН з навколишнього середовища (ЮНЕП). Приводом до проведення цієї всесвітньої акції послужило звернення, що надійшло 11 травня 1971 року генеральному секретареві ООН. На конференції були присутні повноважні представники 113 держав світу. Звернення підписали 2200 діячів науки й культури з 23 країн світу.

У 2000 р. в цей день розпочато програму ООН «Тисячоліття довкілля – приступити до дій». Програма є ще одним нагадуванням людству про його роль в охороні довкілля.

В ООН стверджують, що тільки міжнародне співробітництво може гарантувати подальший безпечний розвиток планети. Важливо також реалізовувати ці ідеї локально, щоб кожна людина, що посадила дерево, взяла участь у прибиранні території, змогла усвідомити всю важливість охорони навколишнього світу. Заходи до Всесвітнього дня охорони навколишнього середовища проводяться в більшості країн світу як на державному рівні, так і на рівні невеликих колективів, шкіл, дворів, кварталів.

Відзначення цього Дня розраховане на те, щоб зацентувати увагу на значенні людського фактору в справі охорони довкілля, дати народам світу можливість активно сприяти стійкому й справедливому розвитку, сприяти розумінню того, що основною рушійною силою зміни пріоритетів у вирішенні природоохоронних питань є громади, а також роз'яснити значення партнерських стосунків між людьми для становлення безпечного та благополучного майбутнього для людства.

Всесвітній день Довкілля відзначається по-різному, у тому числі вуличними мітингами, велопробігами, «зеленими» концертами, конкурсами творів і плакатів у школах, посадкою дерев, кампаніями щодо утилізації відходів і прибиранням території тощо.

Згадаємо, що ми всі живемо на одній планеті і, забруднюючи природу, ми шкодимо у першу чергу самим собі та своїм нащадкам. Тому, з такої прекрасної нагоди, слід зробити хоча б один крок для покращення стану довкілля. Можливо, хтось прибере сміття в своєму дворі, а дехто просто не залишить слідів свого перебування на природі. Але разом ми зробимо навколишнє середовище кращим, і надалі не забуватимемо про його охорону та збереження природних скарбів.

Метою проведення Дня довкілля є поліпшення стану навколишнього природного середовища, створення нових зелених насаджень і догляд за існуючими алеями, парками, скверами, прибирання територій від сміття, очищення русел річок, поліпшення естетичного і санітарного стану прибудинкових територій і об'єктів масового перебування та відпочинку населення, проведення різноманітних акцій: оглядів-конкурсів екологічних агітбригад, природоохоронних конференцій, малюнків і плакатів на екологічну тематику.

Директор ОЕНЦУМ

Тамара Гудзик